

si Kacingeh kano ngalaw

1982-12-16
Iratay 39-5
si aman Cinsang

1. O inapo namen rana a akay da rana no inapo namen

有一對夫婦。是我們祖先的祖父母，

am, sira ori a miyaven do vahay.

2. Sira ori o mina papito, o ikawawo da am nimaci

他們有一個月兄弟姊妹。一個嫁去紅頭。

vahavahy ori do Jimowrod a.

3. Manginanana so kanen ori am, mapingsan rana

結婚後，懷孕生子。當第三胎出生時，先生就對太太說：這孩子是怎麼

rana o kangay na do sanggi am, manireng o

回事，你看要不要养活他。太太說：算了，养活他會給人笑話，於是把

o mehakay am, "asyo sikowa ya, avyayin ta ya an"

那小孩放在 doswaran 蓋條，意圖讓他窒息而死，小孩就哭叫不止。

"tosya, ji ta avyaya ta mapacimanig" kowan no

mavakes na, kato da rana i mapasakeban sya do

sowaran, a bonbonan no rako a kayo, kato na

lavalaviyan nonang.

4. Apiya ori a pasakeben ta am, mangay ta pala

“對了，我們這樣做，是不是告訴一下爸。媽（漁人）最好你去一趟好男”太太說。那孩子的爸，是家中兄弟排行老三的

jira ina ta do Jiratay yan, ta icarowa da o

Imorod ori ya, nyapowan da o Iratay ori ya,

am ori rana ori am, ikatatlo da ori no wari

da mehakay no anak no Imowrod ori.

5. "Manngo a avyayin namen si apo an" kowan no

他對他的衆父母說：「
不要讓孫活著？」

anak na amlida tawo a ,

6. "Avyayin nyo si apo, ta yabo o lima na an?, no

「當然要养活啊，是缺
手，或沒臉，或沒胳膊？」

yabo o moying na? yabo o ayayi na?", "ya

「他五官四肢俱全，」

jalovot mo ina", "no yamalovot am, ikongo o

「既然都全，你們為什麼不讓他活？」
「你們去看就知道了。」

yana karaetan ni yapo" kowan na, "mi ka pala

mo aman, m ta mi mo astaen an".

7. "Mangay ko manganako ta, yako rana rarakeh ya

老衆父說：我這老3可
能走不了那麼遠，用他的

am, ala ji ko rana tokod ori a angayan manganako

也爬不到，我看你就把
他怪異的地方說出來

ta ji ko ahap rana ori a pananapan manganako am,

聽聽吧！

to mo rana manciyi no na pirawarawayan".

8. "O na pirawarawayan ni apo e mo am, yato
miketeb o wowo na, yato micingeh a, na kalaet
a citacitaen a".

他說：你孫子的耳頁
分成二節，很難看，好
像被繩子緊綁的痕
跡，

9. "Yamo ipacimanig am, ya jateymalaet si apo mo",
"ning a", "ya jingiyan o mata na am, micamadadayan
a ngosongoso na am, momomodan na am, ovok na
am, a yajakakaday".

我們是和他長大
後，曾給人家當笑話，
不祇是他，我們也會覺
得很不好意思，"我，原來
如此---"。可是除了頭
如被繩縛緊的痕跡，
外，^{部位}一般常人沒什麼
一樣。女婿補充說。

10. "a tawori a, kabagbag kamo ya, ta avyay kamo
a, angay rana, tana o vilang da nira apo am"
kowan na am, to na malalayoyi rana.

既然如此，你們做父
母的，祇為了一點小缺點
就忍心讓他去死嗎？
回去吧，好，撫養他，
女婿就跑去回
家去了。

11. Makakbet da vahay da am, amlavi pa o kanakan,
"manngo o?" kowan no kadowa na do vahay, "ya

到家時，那小孩還在
掙扎，哭叫，"如何"太
太一見先生就急忙問，
他先生說：讓活著吧！

manireng sira ina ta am, avyay kamo ta, tana

(vilang) da nira apo am kowan da am, yapa (mipangar

si ina na ni yapo am, jabo kaja (adonan) do dang

kowan na am, ta avyayan sya, pasoswan mo sya"

kowan na.

12. "Jakakwana ta, to ta ngonoci sawen o cireng

ni yama ta am" kowan na am, avyayin da ori a,

pasosowen rana.

13. Miparako rana am, akmi mangay rana do ranranom

am, atataw a macieraera rana do icamemetdeh ma

ta tomarestes rana do awawan a.

14. No miyoyowyaw ori am, ngaranan da ori a" ey(ei)

si kacingeh so wowo, si kacingeh" kowan da am,

爸"說,你尚年輕,如果
將他弄死了,以後也不
得好報,所以還是給
他吃奶,養他長大。

"好的,就依父親的意
思好了"。

那孩子一年"成長,也能
提水、淘米回來,甚至也
跟同年的孩子們一起
玩耍,

每當他出門去玩,很
多小孩就會取笑他,
給他取綽號,"啲,歐
若縛繩痕跡仔, si-
kacingeh" 他一聽玩

to rana malalayo a manig, ikanig na o kangaran

伴們取笑他的模樣，
覺得不好意思，很快地
跑回家躲藏。

da ja kararaet no memehakay ya.

15. "mo ama, mo ina da ngaranan yaken no kakanakan",

"爸"，"媽"，小孩子見了我
都給我取外號，"哦！"

"ning a, tana ngaranan da imo am, caha ta

沒關係，天生的樣就
是如此。別^{在乎}他們的

bekena yamen nipanakawan ori si yama mo a, adan

稱呼。反正我們上一代
也沒^{必要}做見不得人(如偷)

o koman so aspa da rana manganako an, ta amiyan

的事，如果人家笑你，
你就反罵他一句。

rana so mirawaraway rana, to mo macilimalimanan

阿美族 雅美族口語傳說採錄翻譯資料
數位典藏計畫

o akman so sang manganako an".

16. "ko janyaeyan sira, ta yasira jararakrakeh",

"他們都比我大，我怕
他們"，"既然如此，那

"no akman sang manganako am, to mo sira ngaroyi".

你就遠離他們視線
免得你心裡難過。

17. Kato na miparakowan no nang, rarako rana sira

si kacingeh 漸^漸"長大，

ori am, mangangay rana sira o kakakteh na

哥們都已參加到小
蘭嶼去捕魚的年紀了，

Jiteywan, ji rana macangay o ama da, ta rarakeh

他們的老爸已經很
老了，不能去捕魚了，

又
老爸是指 kacingeh 的祖父

rana, ta miyan do ʃ Jiratay ya ori.

18. Monay rana am, raraen na rana no akay na,

"yana rako si yapo a, mayi rana jaken macitovong

macitovong rana do akay na.

kacingeh 的祖文盤算
著. sikacingeh 也長大了
就對女婿說: kacingeh
大了吧! 叫他來我這裡
跟我一起住。

19. Ano mangay rana sira o kakakteh na, miteyteysa

asa ka cinedkeran do Jiteywan, omnganangan do

Jiteywan am, to sya mangahahap so ineynahahapan

da.

他的兄弟也常跟其他
堂兄弟到小南嶼捕
魚, 他們組成一個漁團。

20. Abo pa o ngalalaw ya, ta ji da tenngia kakanen

ori, ano sowan da sira am, akman sang a, kato

da nownowan nira ori.

那時候, 還沒人知道
ngalalaw 鳥是可以吃
的, 所以當他們到小
南嶼去漁時, 照到
ngalalaw 鳥, 也不會去捉
牠們。

21. Mownay am, masta da o aro a ngalalaw a, to

neyked sira ori do ptapta no kakakawan, keykey-

後來, 他們經常到小
南嶼去捕魚, 總是看
到不少, 三、五成群的
p-ngalalaw 鳥或是岩石
上, 或海面上停憩。

sakan, to da nita no aro a tawo a mipangengna

ta kongon da , katenngan da kakakanen.

22. Ano makarala rana sira ori am, "aranay mo ama

a ta, ikongo paro o yateyyaro Jiteywan weyto

a, yamalalavang o sokasokab na am, ek--- ak---

kowan no sya mi~~er~~eyak".

捕魚回來之後，就對他
他的父親說：小南岬
島上，有一種鳥，腹白，出
聲時是 ek-ak... 的音，非
常多。不曉得是什麼鳥呢。

23. "Agwak manganako an?", to ngayi o agwak do

masari do ipangononong da am, "gwakgwak" kowan

na, "a ori o agwak mo ama".

“是不是白鷺鷥呢”，當晚他
們正在談論的時候，忽然
一隻白鷺鷥飛過他倆上空
並聽到牠 gwakgwak 的
聲，那不就是白鷺鷥嗎？我們
能辨別出來。

24. "a ya jakman sang an?", "a ya makman sang ta

ak ak" kowan da am, ikongo paro o ngaran da

nira weyto.

“你們說的那個鳥叫聲，有跟鷺鷥
的叫聲相似”
“不像，可是又不和那是
什麼鳥？”

25. "Nannaw an?", "bekena nannaw sira", "a sya akmi

“是海鷗嗎？”，“不是”，
“那有沒有像海鷗的
樣子？”“沒有，完全是二樣。”

nannaw an?", "sya ji mitarek a kano nannaw",

26. "Ning a, ji kamo to manakep manganako ta, ji ngangana sira ori", manireng si Kacingeh ori a maramararaet da ori am, "yavang mo pa yaken an, mangay ko" kowan na.

"既然都不像，那么就別亂捉，反正帶回來也不肯吃" siKacingeh 聽他倆一說，倒是引起他的好奇，說：「哥，你們載我去好嗎？我想去小芒嶼看看。」

27. "Nedan, raraen ta si wari ta ya an", "nona

弟
"你說要不要跟^弟去" 是倆商量，"好吧"

raraen ta" kowan na, karara da so sang a

pakavangen.

28. Kangay da rana, kapangyid da rana, "weyto o yamen

他們便出海去了。然後把船擱放在小芒嶼岸上，哥

ipanci ori mo wari, "manotong ko so kanen,

對 Kacingeh 說：「弟弟，我們說的就是那種蝦。」 Kacingeh 說：「你們去捕魚，我留下來煮飯。」 好。

to, ta yako jateneng a ya somaliway manga kaka a

kapangap nyo" kowan na, "noon" kowan da.

29. To sya ay(mahay) a manakep am, iya rana am,

見他們去了好久還沒有回來，Kacingeh 覺得無聊，就拿石頭準備打 ngalalaw

mangay macipanakep am, to mangesae, mangesae

摸石。

去。結果打中一個。帶回來
拔毛。烤了。

am, to makanawo so asa, to na rana ngapa,

打中

to na rana botboci rana a sarasaraban.

30. "Oya mo kaka so yadowa", mipalayi sira kakteh na

"哥",這裡有2隻",兄弟們
都過來看看,"我等你們
不耐煩,就去打小鳥
這就是我打中的。

"yako ahayin inyo am, yako to mangesae jira

weyto am, oya rana".

31. ## "Waranay yato miyaneng mo kaka", "to tamo

"哥,你看",會出油呢!
慢"看吧!".哥說:我們
把煮湯的鍋和煮飯
的鍋區別一下,不得混
用", "好".

pala macio~~payi~~ mo kaka", "patareken ta o vanga

no nya an, ta ji tamo rana manotongi o deng-

dengan ta so sya an", "noon" nimangap sira

so pangengwatan da a dengdengan da sya.

32. Yakan na ori do Jiteywan am, "macinmo manga-

wari ta ya teyapya o kakanan na mangawari,

kacingeh 讚: 恩 好吃。
味道美極了。像雞一
樣,看:還有脂肪,好
多油喔,吃吃看。

ta yakmi manok, cita kamo pala weyto a yamitava

am, ya miyaneng, akan kamo pala mangawari an".

33. "A koman namen ta, a yahadan ya a kakan so

akman so sya" kowan da, ji da ngani.

他們說，“我們那裡可以隨便亂吃，未曾吃過的東西？”

34. "Teywara rana o kakanan na mangawari a, akan

kamo", "jabo o kakan namen, mo nipanci ji

“呵呵，吃吧！味道不错
喔”，“^来经色”的同意
我他是不敢吃的”。

35. "A cingwaneri ya, si ji kamo angan am, ji kamo

angan mangawari ak mangap takamo pala so itoro

ta jama ta, ta yakan na an".

11 好吧，不吃就不吃。麻，
那末我帶一隻回去給爸
爸吃好嗎？”

36. "Ji takamo pa mangap ta mangononong takamo pa

ji yamata" kowan da, " noon" kowan da, ka ji

da nimangapan dang a, o nimamong da do pamaslan

“別急，等我們把詳情說給爸爸聽以後再說，”
“也好”。因此他們回家後，只帶他們捕得的魚，沒帶 ngalalaw，在回程中 sikacingeh 高興（愉快）的不禁唱起歸歌。

o avavanid da, kayi da rana makarala, miveyvaci

rana si Kacingeh a.

37. "A to ka mivaci ya mo kaka ta katenngan mo o

kapiya na no nang mo kaka", "malas ka mo wari

am, jabo ka ji takamo anganan so sya mangawari

do ko talamtaman so kakanan na, ta tana nipanci

ta jamata am, jabo ka ji na keyan

ni yama ta an".

38. "Tow pala sya am, akmi somosomori pa o akaman

jaten ya ~~am~~ ta, ta rana nimangononong ji yama

ama ta", "tana ji ta mangononong am, to na

ngami~~re~~nga sawen yaken am", kapakarala rana

kapangyid da rana, sinmoen d na rana no rako

"弟", 不要這樣唱, 還不可以
噴得那樣烏可不可以
吃呢!", "話說的不錯
可是我確信那是可以吃的,
嘗到味道就曉得那是可以吃的,
我想爸一定不會罵我的。"

"再說吧! 在求得爸
的允許許可前, 不要太
自信", "算了吧! 看爸
同不同意我的做法, 回
去告訴他就知道了"。
划進港口, 老爸下來迎接。

a rarakeh.

39. "Ama-kong" kowan na ni Kacingeh, "anakong a,

manngo o vata nyo syo manganako a, ya (nimiatas)

si kaka mo ya an?".

"爸"好。Kacingeh 首先問
候老爸，"孩子好。"怎麼樣
你們說的那種鳥，你們
的雞 (kacingeh) 有沒有
看見？"

40. "Yasa o yana nimayakan ni kaka ya am, na

yamen pakanen ni kaka ya am, namen jakey".

"何止看見，他還吃了呢！
他叫我們吃，我們不敢。"

41. "A manngo o na kakakanan?", "a ji ka mireryak

mo ama a, ci miyan pala do vahay ta", to da

rana ratnganan nira ori ya, teyka niomagra.

masaray rana am, mangononong rana sira, to na

vahangsowa o cireng na ori ya.

42. "Ko an_gsaen sira wari am, ko rana to mangesae

so asa, ko saraban am, sya tomingi^s jira am,

da ji norowan jaken am,

味道如何？"，"別說了，
到家再告訴你吧，爸爸！"
回到家，吃過飯，他們很
愉快的閒聊，Kacingeh
不斷重複他"
跟小英雄的經過情形。

他說：我弟弟"他"不耐
煩，就自己找了石頭去
打鳥，打中一個就帶回來
拔毛烤了。他們不讓我
吃，可是我不聽他們

a yamakongo kowan ko am, yako yakan am, yakmi

說我把牠吃了。味道還
真不錯。就像雞肉一樣。

manok rana mo ama so kakanan sira e weyto a,

我想那種鳥應該可以
吃。在我洗腸子時發

o (yamayo) a yako tostosan o cinayi na am libang-

現腸裡有鰻魚。所以
有maker的味道。

bang, a na kato (makakekernawan").

43. "Nona, kakanen manganako a, no ipisa pala am,

"這瓜一說，那就可以
吃了。下一次去的時候
捉幾隻來。"

mangayi kamo pala an" kowan na.

44. "Noon" kowan da, kangay da do kadadayan na so

"好的，過些日子，他們
又搭船去小兰峯看
單表。

araraw a, ta (cirawen) da o viniyay da do Jiteywan.

45. Mangap sira am, atlo o niyahap da, "oya mo

回來時，帶了3隻，"這
就是我們說的，"哦
是這個阿！不曾見過。"

am; "nona, ji ko pa nimakasta so akman so sya

manganako" kowan na.

46. Kanen na ori am, manoma pa o ama da, yakan na

煮好以後，那老爸就先
嘗一嘗，對他太太說：
"嘗嘗看。味道真的很棒"
太太說：好，先給我們
倆老人家品嚐，孩子們

am, "pataretarek mapen kowa, a piyakan pala",

"nona, tana to ta miyakan a rarowa a rarakeh

koman sira ama na ni yapo ta, sira kowa ya

ta, ta kametdeh da am" kowan da.

先別吃，萬一有什麼異
況，我們倆是無所謂，
可是孩子們可別冒著吃

47. Talatalamtamen da o kakanan na am, "a yama-

pingsan o yana kakanan an, ta yakmi manok an".

嘗了一塊以後，說：「喂，味
道真好。比雞肉味相當。」

48. "Nona, sijahawa kangay nyo am, to nyo rana

pakarowa an, ta to ta amneka rana sira ina

ni yapo ta miyakan" kowan na no nyapowan da

mehakay ya ori.

"好，如果你們再去小
山^些時，你們就儘量提
些^些帶回來。到那時，孩子的
爸、媽、都可以吃 nga-
lalaw }。"

49. Kangay da nira ori am, mangap sira am, abo do

aro o nyahap da nira ori a, ta ji (makapowo) a,

ala (asikapito) am, (asikawawo) no nyahap da nira

ori.

有一天他們又去小山^些，
回來時，帶了七、八十隻，不
到一百的 ngalakiw.

50. Itoro da rana do nyapowan da oriam, "to kamo

rana miyakan do ja, cata yaro rana o yanyo

nyahap a, ji tamo mietagi an, ta sya mitber

so libangbang manganako am, so ikanoyong na

no nya kankanen a, ta bekena ^gavwag^k sira ya am

am, gwagwak sira ya am, yaro do pongso ta ya

yamiavaavas am, yabo o yamakman sya ta mastasta

am, to nyo rana miyakani", "noon" kowan no

mowmownged.

51. Akma misira pa do kasa araw, malapyapis sira

ori am, to sya mangangap rana sira ori ya,

kato da rana ekepan rana nira ori a asa ka

vahay a miyakan.

拿給父親看，父親說：從現在開始，你們可以吃 ngulalaw 了，因為他不是稀有的鳥類，我想這種鳥是可以吃的，這不是 avwag，或是 gwagwak 之類的鳥，雖然，在我們島上很少看到這種鳥，但是是可以吃的。凡是還在食農母奶的媽"們都可以吃 ngulalaw。

第一天第一次吃 ngulalaw 時，他們家祇是大小"的"人，還不敢大吃，只吃一桌，後來，他們常"去"山"邊"捕魚，順便捉些 ngulalaw 回來，以後大家都吃習慣了，就比較放心。

52. "Asyo yang?" kowan da no keyliyan da am, "a
 ikongo, sya jitomangap rana sira weyto" kowan
 dam, (eveken) da am, to da patatahama am, oriwo
 (nitaytaykan) da do ngalalaw ya, nimayakan da
 ji da ngana no kakowa, si kacingeh ori o
 nimivehavehang do ngalalaw yan, do malalaet
 da an, do ji na hawayi nya.

村人見他倆這一家在吃
 未曾見過的鳥，
 很驚奇，問道：這是哪
 裡來的，是什麼東西啊？
 村人說：即知他倆常
 捉也常吃，我倆為什麼
 不能，於是村人每到小
 溪畔捕魚也捉了 ngala-
 law，而且也吃了，從那
 時候，人便才知道 ngala-
 law 是可以吃的，這也是
 從 si kacingeh 首先品嚐
 以後，才知道的。

53. miyanowanowod si Kacingeh ori am:

si kacingeh 唱道：

si Kacingeh o vanvanyagan da a

si kacingeh 常受人惡言批評

tomaham do garwak a mina nanad

沒有白嘗白驚驚鳥

o yakmi mikakalay a tawo

親似手牽手的農人
 於是

do angayan da do makarang a tokon

飛到高山頂上

mangay rana macipavor do cinalab

消失在雲霧中